

LEGISLATIVNÍ SYSTÉM PRO BAZÉNY A WELLNESS - 7. ČÁST

Živnostenský zákon a služby v oblasti wellness a fitness

Ing. Milan Šmíd, Bazény a wellness s.r.o., projektový ateliér

Od 1. ledna 1992 se při podnikání i v oblastech tělovýchovy, sportu, regenerace a rekreace (dnes moderně i ve wellness a spa) musíme řídit ustanoveními Živnostenského zákona – Zák. 455/1991 Sb., který nahradil předchozí Zákon 105/1990 Sb. o soukromém podnikání občanů. Živnostenský zákon veškeré podnikatelské činnosti rozdělil na:

Živnosti ohlašovací volné - pro které kromě věku nad 18 let a způsobilosti k právním úkonům nepotřebujeme žádné předepsané předpoklady, existuje pouze „oznamovací povinnost“, tj. „čistý“ výpis z Rejstříku trestů a oznámení na živnostenském úřadu příslušném bydlištěm, který vydá „Živnostenský list“.

Živnosti ohlašovací vázané a řemeslné - pro jejichž vykonávání musíme splnit předepsané podmínky - odbornou způsobilost, danou převážně vzděláním nebo vyučením v oboru, případně i délkou praxe. Sem se v našem působení dostaly činnosti masérské, rekondiční a regenerační služby, provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a zařízení pro regeneraci a rekondici a provozování solárních studií.

Živnosti koncesované - ke kterým je nutné získat koncesi (týkalo se např. taxislužeb, hotelnictví a hostinské činnosti, činností v cestovním ruchu a p.)

Živnostenský zákon přinesl hodně vzruchu, protože některé činnosti dosud volně provozované, např. solária, najednou dostala téměř nesplnitelné provozní podmínky, jako během roku získat medicínské vzdělání apod. Přinesl ale nově možnost provozování živností prostřednictvím „odpovědného zástupce“, která řadu podnikajících zachránila. Na druhou stranu trochu nešťastně zavedl živnostenské oprávnění tak říkajíc „na doživotí“ bez nutnosti pravidelného doškolování, které bylo v určitých oborech dosti potřebné - např. u masérů. Nyní stačí jen jednou splnit podmínky pro získání živnostenského listu a už nikdo nekontroluje, jak je po odborné stránce činnost vykonávána.

K zákonu následně vyšlo i Nařízení vlády č. 140/2000 Sb., které stanovovalo obsahovou náplň jednotlivých živností. V průběhu následujících devatenácti let se živnostenský zákon vyvíjel svými novelami, které byly vyvolány změnami jednotlivých zákonů z oborů, které měly dopad i na obsahovou náplň živnostenského zákona – zdraví a bezpečnost, doprava, autorská práva (o nich jsme psali v minulém čísle časopisu), stavebnictví, doprava, nakládání s vodou a s odpady, zákon o střelných zbraních apod. Vliv na naši legislativu měl i náš vstup do Evropské unie, kde vznikl tlak na sjednocení legislativy v celém evropském prostoru a zvláště zajištění možnosti pro podnikatelskou činnost i ostatním obyvatelům ze sjednoceného evropského prostoru. V roce 2004 byl vydán Zákon 374/2004 Sb., který zaznamenal v sobě všechny proběhlé změny a novely (úplné znění Zákona 455/1991 Sb.).

Významnou změnou v živnostenském podnikání bylo vydání novely Živnostenského zákona Zák. 130/2008 Sb. a novely Nařízení vlády 278/2008 Sb. specifikujících obsahové náplně jednotlivých živnostenských oborů. Současně vyšel i Zák. 331/2008 Sb. – úplné znění Zák. 18/2004 Sb. o uznávání odborné kvalifikace – týká se hlavně podnikání cizinců na území České republiky. Tato poslední velká úprava Živnostenského zákona a dalších uváděných předpisů přinesla i významné změny v podnikání v oblastech sportu, fitness a wellness. Tou hlavní změnou je přesun živnosti **„Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti“** z živností vázaných do živností volných. Podnikání v těchto oblastech se tedy otevřelo i osobám bez tělovýchovných znalostí a zkušeností – komukoliv bezúhonnému a staršímu 18ti let nyní stačí jen požádat o vydání živnostenského listu a může provozovat sportoviště nebo wellness. Podívejme se ale, co je přesně náplní tohoto podnikání:

„Zabezpečování provozu tělovýchovných zařízení a zařízení sloužících k regeneraci a rekondici, například atletických a zimních stadionů, tělocvičen, plaveckých bazénů, koupališť, fitcenter, a jejich pronajímání k bezprostřednímu použití spotřebiteli k provozování sportovní a tělovýchovné činnosti a k regeneraci a rekondici. Při provozování tělovýchovných zařízení a zařízení pro regeneraci a rekondici kromě výše uvedených činností i činnosti spojené s poradenstvím a metodikou nabízené služby. Organizování a pořádání sportovních soutěží a činnosti sloužící podpoře a propagaci sportu. Činnost agentů a agentur zastupujících výkonné sportovce za účelem zajištění účasti na sportovních soutěžích a podobně. Činnost výkonných sportovců, případně rozhodčích, provozovaná samostatně a za účelem dosažení zisku. Obsahem činnosti není poskytování tělovýchovných služeb (činnost trenérů) ani činnost amatérských výkonných sportovců.“

Z výše popsané náplně vyplývá, že živnost se vztahuje na „manažerskou činnost“ ve sportu a regeneraci, ne na přímé práce s klienty, na které si musí provozovatel pořídit fyzické osoby splňujícími odbornou způsobilost pro výkon těchto činností, tj. maséry a regenerační pracovníky, provozovatele solária, kosmetičku a pedikúrku, trenéry a instruktory s patřičným vzděláním odpovídajícím požadavkům specifikovaných příslušnými vázanými a řemeslnými živnostmi.

Mezi volné živnosti v našem okruhu zájmů nyní patří i:

- Výroba, opravy a údržba sportovních potřeb s výjimkou zbraní a střeliva
- Ubytovací služby
- Pronájem a půjčování věcí movitých – zajímavé je, že do této živnosti patří i pronájmy koní ke sportovním účelům
- Provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu
- Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí.

Kompletní seznam je uveden v příloze č. 4 Živnostenského zákona

Živnosti vázané, které mají vztah k poskytování sportovních služeb či služeb v oblasti wellness jsou:

„Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti ...“, kde je získání živnostenského oprávnění vázáno na dosažené vzdělání a to:

- a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na tělesnou kulturu, tělovýchovu a sport, nebo
- b) vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na tělesnou kulturu, tělovýchovu a sport, nebo
- c) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována.

Zde je třeba upozornit, že proti předchozí praxi by mělo být živnostenské oprávnění vydáno jen pro oblast, pro kterou je daná osoba proškolená, tedy např. „instruktor fitness“, „instruktor aerobiku“ apod. a ne obecný živnostenský list na vše, jak bylo v předchozí době praxí.

Specifikace této živnosti:

„Výuka dovedností příslušného sportovního odvětví a s tím spojené organizování sportovní činnosti pro jednotlivce a skupiny, včetně půjčování sportovního náradí, náčiní a technických sportovních prostředků. Vedení veřejných tělovýchovných a sportovních škol.“

Další z vázaných živností jsou „**Masérské, rekondiční a regenerační služby**“, které je vázány na vzdělání:

- a) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře a specializovaná způsobilost v oboru specializace rehabilitační a fyzikální medicína nebo tělovýchovné lékařství podle zvláštního právního předpisu*), nebo
- b) odborná způsobilost k výkonu povolání fyzioterapeuta nebo maséra nebo nevidomého a slabozrakého maséra podle zvláštního právního předpisu, nebo
- c) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru rehabilitačního nebo tělovýchovného zaměření, nebo
- d) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována.

Specifikace této živnosti:

„Poskytování sportovních, rekondičních a regeneračních masáží (které jsou prováděné na zdravých jedincích a nenavodí léčebný proces), s vyloučením techniky reflexní masáže, a poskytování regeneračních služeb (například parafinové zábaly).

Maséři pracující na základě této živnosti by tedy neměly mluvit o léčebných zásadách na svých klientech, které přísluší fyzioterapeutům a lékařům ve zdravotnických zařízeních.

Mezi živnosti vázané a řemeslné se vztahem k wellness a „tvrdšími“ požadavky na získání živnostenského listu patří ty úkony, při kterých je porušována integrita lidské kůže - kosmetické služby a pedikúra, manikúra, tetování piercing, nastřelování náušnic, a podobně. Obsahem živnosti není vpravování dalších látek používaných při zdravotním ošetření pleti, jako je například kyselina hyaluronová, botulotoxin a další chemické přípravky. Opět jde o zákroky, které smí provádět jen zdravotnický personál.

Běžnou součástí wellness provozů jsou solária a živnost „**Provozování solárií**“ také patří do živností vázaných. Požadovaná vzdělání jsou:

a) odborná způsobilost k výkonu povolání lékaře nebo zubního lékaře podle zvláštního právního předpisu*) a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo

- b) odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, porodní asistentky, ergoterapeuta, radiologického asistenta, asistenta ochrany veřejného zdraví, zdravotnického záchranáře, biomedicínského technika, biotechnického asistenta, radiologického technika, fyzioterapeuta, radiologického fyzika, biomedicínského inženýra, odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví nebo zdravotnického asistenta podle zvláštního právního předpisu**) a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo
- c) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na tělesnou kulturu, tělovýchovu a sport a osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo
- d) osvědčení o rekvalifikaci pro nezdravotnické pracovníky nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 1 rok praxe v oboru.

Mezi živnosti vázané v našem oboru dále patří i Průvodcovská činnost horská a Vodní záchranářská služba. Kompletní seznam je uveden v příloze č.2 Živnostenského zákona.

Z tohoto seznamu vyplývá, že všechny osoby poskytující služby v oblasti sportu a wellness musí být proškolené a provozy již nelze „pokrýt“ jednou osobou se vzděláním s tím, že ručí za činnost dalších osob, které již vzdělání nemají.

Novinkou v oblasti podnikání a vzdělání je „**Národní soustava kvalifikací**“, která nyní umožňuje podle zákona č.179/2006 uznání znalostí a dovedností, a to bez vztahu k jejich získání. Je možné získat celostátně platné osvědčení i pro znalosti a dovednosti, na které dosud nemáte žádný „papír“ (výuční list, maturitní vysvědčení) - stačí uspět při zkoušce z některé tzv. dílčí kvalifikace.

Oblast wellness služeb spadá do skupiny „Osobní a provozní služby“. Zatím jsou vytvořeny podklady pro dvě činnosti a to [Sportovní masáž](#) (69-007-H, úroveň 3) a [Klasická masáž](#) (69-006-H, úroveň 3), spadající pod označení Rekondiční a sportovní masér (69-53-H/01, úroveň 3). Na základě složení zkoušky u certifikované osoby či společnosti získá absolvent Osvědčení, které splňuje požadavek uvedený v bodu d) pro získání Živnostenského listu pro obor „Masérské, rekondiční a regenerační služby“.

Pro úplnost se podívejme ještě do složky koncesních živností, kde z naší oblasti zájmu nalezneme veškeré činnosti se zbraněmi a střelivem včetně provozování střelnic a školení střelců, dále pak provozování cestovních kanceláří a veškerou dopravu provozovanou jako živnostenskou službu. Kompletní seznam je uveden v příloze č.3 Živnostenského zákona.

Při zpracování byly použity citace z příspěvku Bc.Tomáše Mirovského VŠTVS Palestra ze sborníku přednášek konference APR ve Vyškově v květnu 2010.